



T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6104195697
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

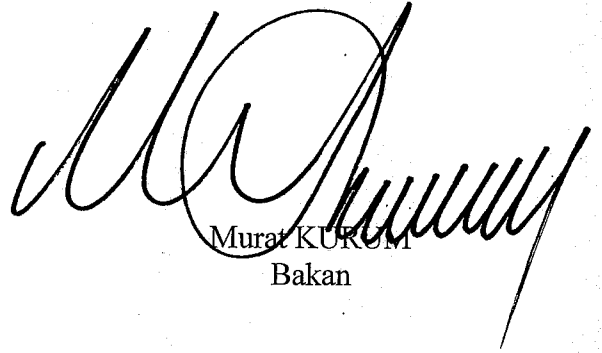
25 Haziran 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (61 Adet, 129 Sayfa)



ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN TEKİN BİNGÖL'ÜN
TBMM 7/43824 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

7/43824
SK 136

SORULAR:

2019 yılında Çankırı ili Kızılırmak ilçesi sınırları içerisinde inşa edilen, 6,99 MW kurulu gücünde ve 58,02 milyon KWh/yıl enerji üretimine sahip olduğu belirtilen ve Kızılırmak Nehri üzerindeki HIDAŞ ENERJİ'ye ait olan Tımarlı HES Projesi'nin bölge halkının yaşantısına olumsuz etkileri dikkat çekmektedir. Bölgenin ekolojik dengesi için büyük öneme sahip olan Kızılırmak Nehri'ni "baypas ettiği" yönünde eleştiriler bulunurken, santraldeki işlemlerin nehir yatağı ve çevresindeki doğal hayatı, balık ve canlı çeşitliliğini yok olma noktasına getirdiği belirtilmektedir. Yerel yöneticilerin ve bölge halkının da eleştirdiği projenin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) taahhütlerine aykırı olarak işletildiği de vurgulanmaktadır. Ayrıca bölgenin ekonomisini de derinden yaralayan santral faaliyetleri, çeltik başta olmak üzere tarımsal üretimi durma noktasına getirmiştir.

Bu bağlamda,

- 1- Tımarlı HES Projesi'nin Çevresel Etki Değerlendirmesi raporuna göre santrali inşa eden ile işleten firmaların sorumlulukları ve taahhütleri nelerdir?
- 2- Tımarlı HES Projesi'ne yönelik bakanlığınız tarafından inşa sürecinden başlayarak kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu alanda periyodik denetimleriniz bulunmakta mıdır?
- 3- Tımarlı HES Projesi'nde santralin normal seviyenin 1,5 metre altından su aldığı iddiası doğru mudur? ÇED raporuna göre taahhüt edilen seviye nedir?
- 4- Tımarlı HES Projesi'nin ÇED raporu sürecinde santral inşasından etkilenmesi beklenen vatandaş sayısı kaçtır? Projenin tamamlanmasının ardından bu alanda bir inceleme yapılmış mıdır? Yapıldıysa santralden etkilenen vatandaşlarımızın sayısı kaçtır?
- 5- Santralin nehir yatağı ve çevresindeki doğal hayat, balık ve canlı çeşitliliğine olumsuz etkilerine yönelik bir çalışmanız var mı? HES projesinden olumsuz etkilenen bölge çiftçileri için bir çözüm projeniz var mı?

CEVAPLAR:

Çankırı ili, Kızılırmak İlçesi, Karaömer Köyü mevkiinde Hidaş Elek. Ür. ve Hidroelek. Sant. A.Ş. tarafından 7MW kurulu gücünde ve yılda 58.000.000 kwh elektrik üretecek olan nehir (kanal) tipi bir hidroelektrik santral projesine Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından 17.07.2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek-2 listesinden yer alan Tımarlı Hidroelektrik Santrali Projesi ile ilgili olarak inceleme ve değerlendirme yapılmış ve proje tanıtım dosyasında Çevresel etkilere karşı alınması öngörülen önlemler yeterli görülerek söz konusu projeye ÇED Yönetmeliğinin 17. Maddesi gereğince Valiliğimizce 19/08/2008 tarih ve 25 numaralı “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

Tımarlı HES projesi Devlet yatırım programında ve DSİ’nin proje sahibi olduğu “Kızılırmak Vadi sulamaları 1’inci Merhale” projesi içinde yer almaktadır. Proje No’su: 1985 AO 10130 dur. DSİ ve Hidaş Elek. Ür. ve Hidroelek. Sant. A.Ş. arasında imzalanan 26.09.2007 tarih ve 12418 sayılı Su Kullanım Hakkı Anlaşması kapsamında inşa edilerek 2019 yılı Ağustos ayında işletmeye alınmıştır.

Tımarlı HES projesi ile ilgili Çevre Denetimi Yönetmeliği kapsamında denetimler gerçekleştirilmektedir. Söz konusu projede, 2009 yılında inşaat faaliyetlerine başlanılmış olup 2010 yılında inşaatın yaklaşık yüzde seksen oranında tamamlanmasından sonra 2016 yılına kadar inşaat faaliyetlerine ara verilmiştir. 2016-2018 yılları arasında inşaat faaliyetleri bitirilmiş olup, 2019 yılı Ağustos ayında işletmeye alınmıştır.

Kızılırmak üzerinde 547,00 m talveg kotunda, 554,60 m kret kotunda işletmede olan Tımarlı Regülatöründen 4,20x3,00 m ebatlarında 8 adet priz kapağı ile alınacak sular, 2 adet 20,00 m eninde ve 120,00 m uzunluğunda çökeltim havuzuna girecektir. Çökeltim havuzu ile iletim kanalı bağlantısı 35,00 m’lik bir rakortman yapısı ile sağlanacaktır. 19,571 m uzunluğunda 8000 m³ /s kapasiteli iletim kanalı suyu ülkeme havuzuna iletecektir. Yükleme havuzu 542,00 m talveg kotunda 549,00 m kret kotunda 246,00 m beton istinat duvarı ile oluşturulmuş küçük bir depolamadır. Depolamanın normal su kotu olan 548,03 m ‘deki hacmi 257 000 m³ ‘tür. Proje tanıtım dosyasından belirtilen bu kotlar DSİ tarafından belirlenen kotlar olup DSİ tarafından belirlenen kotlar dışına çıkılamamakta ve AGİ ölçümleri DSİ tarafından online olarak yapılmaktadır.

Önergede yer alan diğer hususlara ilişkin bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığı’ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.